

NORGES BONDELAG

Statsminister Erna Solberg
Statsministerens kontor
Postboks 8001 Dep
0030 OSLO

Vår saksbehandler
Finn Erlend Ødegård
+47 92 85 84 95

Vår dato
05.01.2017
Deres dato

Vår referanse
16/00349-10
Deres referanse

Åpent brev til Erna Solberg - ulveforliket må gjennomføres

Ulveforliket må gjennomføres

Norges Bondelag viser til at Stortinget våren 2016 behandlet Meld. St. 21 (2015–2016) - Ulv i norsk natur. Et flertall bestående av Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Arbeiderpartiet vedtok et ulveforlik jf. Innst. 330 S (2015–2016). Dette forliket i Stortinget bestemte et nytt bestandsmål for ulv på fire til seks årlige ynglinger, hvorav tre skal være i helnorske ulvevir.

Ulveforliket har som mål å balansere hensynet mellom beitedyr og ulv. Norges Bondelag skulle gjerne sett at flertallet satte et lavere bestandsmål, men forliket var i det minste avklarende og gir forutsigbarhet for beitenæringa. Rovviltnemndene fulgte lojalt opp Stortingets ulveforlik med vedtak om lisensfelling av inntil 32 ulv knyttet til fire ulvevir som ligger i og ved ulvesona. Da ulvebestanden i Norge har vokst kraftig de siste to årene, er lisensjakta helt nødvendig for at bestanden skal komme ned på Stortingets bestandsmål på fire til seks ynglinger i 2017. Det var derfor svært overraskende at statsråd Vidar Helgesen den 20. desember vedtok å stanse lisensjakta.

Norges Bondelag kan ikke se at det er rettslig grunnlag for å hevde at rovviltnemndenes vedtak er i strid med verken naturmangfoldloven eller Bernkonvensjonen.

Det er for det første på det rene at lisensjakt av det omfang som rovviltnemndene vedtok, ikke vil true bestandens overlevelse, jf. Miljødirektoratets og Klima- og miljødepartementets egne vurderinger.

For det annet har departementet lagt et for smalt rettslig utgangspunkt til grunn for sin vurdering. Det er ikke bare tap av husdyr til rovdyr som skal vurderes, men også annen potensiell skade på eiendom som f. eks. betydelig reduksjon av elgbestanden. Dette framgår med all mulig tydelighet fra dommen i svensk høyesterett, den 30. desember 2016. Dertil skal samfunnsmessige konsekvenser vurderes, herunder betydningen av økonomisk og sosial påvirkning for befolkningen i området, jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav c, se Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) side 389, første spalte:

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse: Postboks 9354 Grønland 0135 OSLO	Besøksadresse: Landbrukets Hus, Hollendergata 5 0190 OSLO	Telefon: 22 05 45 00	E-postadresse: bondelaget@bondelaget.no
Norges Bondelag Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 939678670 Org.nr.: 985063001 MVA	Bankkonto: 8101.05.12891 Bankkonto:: 8101.05.91392	Internett: www.bondelaget.no

Vår dato
05.01.2017

Vår referanse
16/00349-10

«Første ledd, bokstav c gir i samsvar med Bernkonvensjonen art. 9 (1) tredje strekpunkt hjemmel for å fastsette forskrift eller treffe enkeltvedtak for å ivareta offentlige helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning».

Disse hensynene ble også vurdert og anerkjent i den svenske høyesterettsavgjørelsen som grunnlag for lisensfelling, jf følgende premiss:

«Jakt kan hålla rovdjursstammarna på nivåer som inte leder till oacceptabel påverkan på bytesdjur eller på tamdjur eller i övrigt oacceptabla förhållanden i relationen mellan människa och rovdjur. En välreglerad jakt kan vara ett sätt att upprätthålla rovdjurs skygghet för människor. Jakt kan också öka acceptansen för rovdjursförvaltningen. Ett mål måste vara att begränsa den konflikt som kan finnas mellan de stora rovdjurens och människors livsmiljöer. Jakt som ett inslag i beståndsförvaltningen av de stora rovdjuren kan minska det hot som rovdjuren kan utgöra mot en traditionell livsstil och därigenom påverka landsbygdens utveckling i stort. Lokalt kan det samlade rovdjurstrycket bli oacceptabelt högt».

For det tredje deler ikke Norges Bondelag regjeringas oppfatning om at dagens ulvebestand utgjør et for lavt skadepotensial til at det kan tillates lisensfelling av ulv i ulvesona. Det er naturlig at skadene på sau innenfor ulvesona reduseres når statistikken fra 1995-2012 viser at over 65 % av alt sauehold innenfor ulvesona i Hedmark er avviklet. Uansett framgår det av statens erstatningsoppgjør for rovdrydrepte sauer at ulv forårsaker hele 15 % av sauetapene i Sør-Norge, herunder Sør-Trøndelag. Dette er beregnet ut fra offentlig tilgjengelige tall på Rovdata. I Rendalen, som ligger utenfor ulvesona og hvor husdyrbeite er prioritert, ble det sluppet 2000 sau i fjor sommer. 560 av disse er tapt, i hovedsak til ulv. Ulvene som ble tatt ut etter angrepene kom fra norske ulveflokker i ulvesona. Dette er godt dokumentert og tilgjengelig på nettsiden til Rovdata.

Stortingets rovviltforlik, med de tillegg som ble gjort våren 2016, er Stortingets presisering av hvordan naturmangfoldloven skal forstås. Det innebærer at rovviltforliket er retningsgivende for det skjønn som skal utøves av forvaltningen med hensyn til bestandens skadepotensial. **Det er altså ikke noe lovmessig hinder for å gjennomføre Stortingets vilje. I stedet for å ta dette innover seg, har Klima- og miljødepartementet ved sin skjønnsutøvelse satt Stortingets ulveforlik til side. Det er ikke holdbart.**

Det tilføyes for ordens skyld at departementet har satt opp kriterier for fellingstillatelse som er strengere enn det som følger av Bernkonvensjonen på dette punktet.

For det fjerde har departementet ikke oppfylt lovens krav ved vurderingen av alternativer til felling. Stortinget har ved den presiseringen av rovviltforliket som ble gjort våren 2016 allerede forutsatt at dagens situasjon er uholdbar for befolkningen og landbruksnæringen i og ved ulvesonen. Et alternativ til felling måtte da være egnet til å lette denne belastningen sett i lys av dagens situasjon. Når Klima- og miljødepartementet kun nøyer seg med å henvise til en ordning som allerede er forsøkt, nemlig rovdryrsikre gjerder, har departementet ikke gjennomført den vurdering som loven foreskriver.

Vår dato
05.01.2017

Vår referanse
16/00349-10

Norges Bondelag har ellers merket seg at Klima- og miljødepartementet har skiftet begrunnelse etter hvert som fokuset på vedtaket om å oppheve kvoten for lisensjakta har tiltatt i styrke. Begrunnelsen er nå at naturmangfoldloven har et strengere krav enn Bernkonvensjonen. Det som opprinnelig ble fremholdt av statsråd Helgesen (og av vedtaket) var at Lovavdelingens vurdering ble lagt til grunn. Denne gikk på bakgrunn av det materialet som ble oversendt fra Klima- og miljødepartementet ut på at det ikke var klart at naturmangfoldloven § 18 var til hinder for vedtak om lisensjakt. Derimot mente Lovavdelingen, igjen på bakgrunn av det oversendte materialet, at Bernkonvensjonen var tydeligere på dette punktet. Det skal i den forbindelse bemerkes at oppdraget fra Klima- og miljødepartementet til Lovavdelingen var meget snevert. Blant annet ble Lovavdelingen bare bedt om å vurdere ett av tre aktuelle rettsgrunnlag. Videre var de oversendte vurderinger av faktum fra Klima- og miljødepartementet svært tendensiøse. Lovavdelingen har således ikke vurdert alle de rettsgrunnlag og det faktum som er relevant i saken.

Norges Bondelag viser for øvrig til den rettslige redegjørelsen som framgår i brev av 1. januar 2017 fra Utmarks kommunenes sammenslutning til Klima- og miljødepartementet.

Innføringa av ulvesona i 2004 representerte starten på en villet politikk som har endt med at saueholdet i disse områdene nå er så godt som utradert. Da er det heller ikke så rart at ulven tar færre sau. Når statsråden og departementet nå mener at skadepotensialet er for lite til å felle ulv, så tillater regjeringa i praksis at ulvestammen kan vokse ubegrenset innenfor ulvesona. Ulvesona vil da hvert år produsere et antall ulveindivider som vandrer ut til beiteområder i store deler av Sør-Norge, fra Agder til Sør-Trøndelag. Det vises her til erfaringene fra Sverige.

Klima- og miljødepartementets vedtak er ikke tillitvekkende verken i vurdering eller resultat. Det er gitt inntrykk av at det ikke er hjemmel for rovviltnemndenes vedtak om lisensjakt. Som vist foran er dette standpunktet ikke rettslig holdbart. Norges Bondelag oppfatter derfor Klima- og miljødepartementets vedtak som rent politisk.

Stortingets ulveforlik må gjennomføres på den måten rovviltnemndene har lagt til grunn. Norges Bondelaget krever på dette grunnlag at rovviltnemndenes vedtak opprettholdes.

Hilsen styret i Norges Bondelag

Leder